

1.700 SYGEPLEJERSKER FRITAGES FOR TOPSKATTEN, HVIS TOPSKATTEGRÆNSEN ØGES MED 44.000 KR.

08-11-2021

AF CHEFØKONOM MADS LUNDBY HANSEN (21 23 79 52)
OG SPECIALKONSULENT THOMAS DUE BOSTRUP

RESUMÉ

- Notatet fordeler topskattebetalere på hhv. uddannelsesniveau og jobtype.
- Der er næsten lige så mange ufaglærte og faglærte, der betaler topskat som akademikere.
- 35 pct. af topskatteyderne er enten ufaglærte eller faglærte, mens 29 pct. har en kort eller mellemlang videregående uddannelse (KVU, MVU) eller en bacheloruddannelse. 36 pct. af topskatteyderne har en lang videregående uddannelse (LVU) eller en Ph.d.
- Mange topskatteydere har et "almindeligt" job. F.eks. betaler 4.200 sygeplejersker, 2.500 lastbilchauffører, 3.000 grundskolelærere og 2.600 journalister topskat.
- Radikale Venstre og Konservative har foreslået at forhøje topskattegrænsen med 44.000 kr. Det øger arbejdsudbuddet med 2.100 personer, fordi 100.000 danskere sendes ud af topskatten. Heraf vil ca. 40 pct. være ufaglærte og faglærte.
- Forslaget vil f.eks. sende 1.700 sygeplejersker og 1.300 lastbilchauffører ud af topskatten. Deres marginalsat sænkes fra 56 til 42 pct. Ved en højere topskattegrænse vil det blive mere attraktivt for de berørte at tage overarbejde, bijob mv., og det er der rig mulighed for i den nuværende situation, hvor der er udpræget mangel på arbejdskraft.
- I 2018 udgav vismændene en rapport, hvor de på danske data estimerede en topskatteeffekt på niveau med den, Finansministeriet anvender. Men effekten i vismændenes undersøgelse indtræffer allerede det første år. Det vil sige en meget hurtig effekt efter 1 år. Der kan forventes yderligere effekter på arbejdsudbud, produktivitet og uddannelsesbeslutninger på længere sigt, udover effekten på kort sigt.

Topskattebetalere fordelt på uddannelsesniveau, 18+-årige, 2019, 2022-regler

	Antal topskattebetalere	Antal der ikke betaler topskat	Andel topskattebetalere, pct.	Andel af samlet antal topskattebetalere, pct.
Ufaglærte og faglærte	151.400	2.600.500	5,5	34,9
KVU, MVU og bachelor	124.400	798.700	13,5	28,7
LVU og Ph.d.	157.500	288.700	35,3	36,3
I alt	433.300	3.688.000	10,5	

I dette notat betragtes gruppen af topskattebetalere fordelt på hhv. uddannelsesniveau og jobtype. Der er set på indkomster i 2019 ud fra Danmarks Statistiks personregistre ift. topskattegrænsen i 2022, hvor Thornings 2012-skattereform er fuldt indfaset.

Personer med en indkomst efter arbejdsmarkedsbidrag, der er større end topskattegrænsen på 545.000 kr., betaler 15 pct. i topskat. Det øger deres marginalskat fra 42 til 56 pct.

Der er en betydelig gruppe, der betaler topskat, som ikke har et akademikerjob. I det følgende betragtes gruppen af topskatteydere fordelt på uddannelseskategorier i stedet for jobtyper.

Ud af de 433.300 topskattebetalere er 35 pct. ufaglærte eller har en faglært uddannelse som højest fuldførte uddannelse, svarende til 151.000 personer, jf. tabel 1. 29 pct. har en kort videregående, mellemlang videregående eller bacheloruddannelse, mens 36 pct. af topskattebetalerne har en lang videregående eller Ph.d.-uddannelse som højest fuldførte uddannelse, svarende til knap 158.000 personer.

Der er dermed næsten lige så mange ufaglærte og faglærte, der betaler topskat som akademikere (LVU og Ph.d.). Det er tilfældet, på trods af at det kun er knap 6 pct. af de ufaglærte og faglærte, der betaler topskat, mod 35 pct. af akademikerne. Det skyldes, at der er langt flere ufaglærte og faglærte end akademikere i Danmark. Der er således 2,6 mio. ufaglærte og faglærte, der ikke betaler topskat, mens det samme gælder for 289.000 akademikere.

Tabel 1. Topskattebetalere fordelt på uddannelsesniveau, 18+-årige, 2019, 2022-regler				
	Antal topskattebetalere	Antal der ikke betaler topskat	Andel topskattebetalere, pct.	Andel af samlet antal topskattebetalere, pct.
Ufaglærte og faglærte	151.400	2.600.500	5,5	34,9
KVU, MVU og bachelor	124.400	798.700	13,5	28,7
LVU og Ph.d.	157.500	288.700	35,3	36,3
I alt	433.300	3.688.000	10,5	

Anm.: Højest fuldførte uddannelse. Studerende er ikke medtaget. Personer med uoplyst uddannelse indgår som ufaglærte og faglærte.

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

Der er stor forskel på, hvor stor en andel af personer med forskellige jobtyper, der betaler topskat. 58 pct. af tandlæger og 55 pct. af ingeniører betaler topskat, mens det kun gælder for knap 2 pct. af SOSU-assistenten og SOSU-medhjælperen samt pædagoger, jf. tabel 2. Godt 29 pct. af journalisterne betaler topskat, svarende til 2.600 personer, mens 23 pct. af gymnasielærerne svarende til 3.200 personer betaler topskat. Der er 4.200 sygeplejersker og 3.000 grundskolelærere, der betaler topskat, svarende til hhv. 7 og 4 pct. Og der er 2.500 lastbilchauffører, der betaler topskat, svarende til 10 pct.

Der er yderligere jobtyper i appendiks 2.

Tabel 2. Topskattebetalere fordelt på udvalgte jobtyper, 18+-årige, 2019, 2022-regler

	Antal topskatte- betalere	Antal der ikke betaler topskat	Andel topskatte- betalere, pct.
Tandlæge	2.000	1.500	58,1
Ingeniørarbejde	29.000	23.400	55,3
Journalistisk arbejde	2.600	6.300	29,3
Gymnasielærer	3.200	10.900	22,9
Politiarbejde og brandmænd	1.700	9.600	14,9
VVS-arbejde	1.800	11.100	14,0
Elektriker	2.100	18.000	10,5
Lastbilchauffør	2.500	21.700	10,4
Mekaniker	2.300	20.600	10,1
Smed	1.200	12.800	8,7
Sygeplejerske	4.200	56.000	7,0
Tømrer og snedker	1.300	26.100	4,7
Grundskolelærer	3.000	73.100	3,9
SOSU-assistent og -medhjælper	2.100	109.800	1,9
Pædagog	1.000	64.300	1,6

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

1.700 sygeplejersker fritages for topskatten, hvis topskattegrænsen øges med 44.000 kr.

Radikale Venstre og Konservative har foreslået en forhøjelse af topskattegrænsen på 44.000 kr. Det øger arbejdsudbuddet med 2.100 personer, fordi 100.000 danskere sendes ud af topskatten. Heraf vil ca. 40 pct. være ufaglærte og faglærte.

Forslaget vil fritage 1.700 sygeplejersker fra topskatten. Deres marginalskat sænkes fra 56 til 42 pct, og de får derfor et bedre incitament til at tage ekstravagter på hospitalerne. Mette Frederiksen gik til valg på at skaffe 1.000 ekstra sygeplejersker. Det er en større udfordring. Det tager jo tid at uddanne flere sygeplejersker. På den kortere bane vil en højere topskattegrænse indebære flere sygeplejerske-timer, fordi incitamentet til at arbejde ekstra bliver større. Samtidig bringes 1.300 lastbilchauffører, 800 mekanikere, 600 tømrere og 1.400 grundskolelærere ud af topskatten.

Der er stor mangel på arbejdskraft i byggebranchen, og her vil en reduktion af marginalsatten fra 56 til 42 pct. øge incitamentet til at tage overarbejde eller tage et bijob.

Hvis ambitionsniveauet er større, kan man øge topskattegrænsen med 100.000 kr. Det vil fritage ca. 180.000 for topskatten, og 2.800 sygeplejersker vil få reduceret deres marginalskat fra 56 til 42 pct. Det vil øge arbejdsudbuddet med 4.200 personer.

Den største effekt på arbejdsudbuddet fås ved helt at fjerne topskatten. Det øger arbejdsudbuddet med ca. 9.000 personer ifølge Finansministeriet. I beregningerne af arbejdsudbudseffekter er anvendt Finansministeriets regnemetode.

I 2018 udgav vismændene en rapport¹, hvor de på danske data estimerede en topskatteeffekt på niveau med den, Finansministeriet anvender. Men effekten i vismændenes undersøgelse indtræffer allerede det første år. Det vil sige en meget hurtig effekt efter 1 år. Der kan forventes

¹ Vismandsrapporten efteråret 2018

yderligere effekter på arbejdsudbud, produktivitet og uddannelsesbeslutninger på længere sigt, men de kommer udover effekten efter 1 år. Man kan derfor godt benytte topskattenedsættelser til at afhjælpe en akut mangel på arbejdskraft.

Tabel 3. Ændring i antal topskatteydere ved at hæve topskattegrænsen med 44.000 kr.

	2022-regler	Grænse hæves med 44.000 kr.	Antal der ryger ud	Andel der ryger ud, pct.
Tandlæge	2.000	1.700	-300	15,9
Ingeniørarbejde	29.000	23.000	-6.000	20,6
Journalistisk arbejde	2.600	1.800	-800	29,8
Mekaniker	2.300	1.500	-800	35,7
Smed	1.200	800	-400	36,0
VVS-arbejde	1.800	1.100	-700	36,6
SOSU-assistent og -medhjælper	2.100	1.300	-800	36,9
Politiarbejde og brandmænd	1.700	1.000	-600	37,8
Elektriker	2.100	1.300	-800	38,3
Pædagog	1.000	600	-400	38,8
Sygeplejerske	4.200	2.500	-1.700	40,2
Grundskolelærer	3.000	1.600	-1.400	45,7
Tømrer og snedker	1.300	700	-600	46,1
Gymnasielærer	3.200	1.700	-1.500	47,3
Lastbilchauffør	2.500	1.200	-1.300	51,1

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

APPENDIKS 1

Tabel A1. Topskattebetalere fordelt på uddannelsesniveau, 18+-årige, 2019, 2022-regler

	Antal topskattebetalere	Antal der ikke betaler topskat	Andel top skattebetalere, pct.	Andel af samlet antal topskattebetalere, pct.
Ukendt	3.600	98.000	3,5	0,8
Grundskole	22.900	937.100	2,4	5,3
Gymnasiale uddannelser	23.300	241.400	8,8	5,4
Erhvervsfaglige uddannelser	101.400	1.321.600	7,1	23,4
Adgangsgivende uddannelsesforløb	300	2.500	10,4	0,1
Korte videregående uddannelser, KVVU	32.600	172.300	15,9	7,5
Mellemlange videregående udd., MVU	82.500	586.600	12,3	19,0
Bacheloruddannelser, BACH	9.300	39.800	18,9	2,1
Lange videregående uddannelser, LVU	140.800	271.500	34,1	32,5
Ph.d. og forskeruddannelser	16.700	17.200	49,3	3,9
I alt	433.300	3.688.000	10,5	

Anm.: Højest fuldførte uddannelse. Studerende er ikke medtaget.

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

APPENDIKS 2

Der er stor forskel på hvor stor en andel af personer med forskellige jobtyper, der betaler top-skat. 87 pct. af flyveledere og 79 pct. af dommere betaler topskat, mens det gælder for knap 2 pct. af pædagoger, jf. tabel A2. Der er 47.000 mellemledere, der betaler topskat, svarende til 59 pct. af gruppen.

Tabel A2. Topskattebetalere fordelt på udvalgte jobtyper, 18+-årige, 2019, 2022-regler			
	Antal topskatte- betalere	Antal der ikke betaler topskat	Andel topskatte- betalere, pct.
Flyveleder	329	49	87,0
Dommer	531	139	79,3
Pilot	798	228	77,8
Advokat	2.700	883	75,4
Læge	13.337	5.748	69,9
Øverste ledelse	18.723	10.468	64,1
Farmaceut	2.691	1.844	59,3
Mellemleder	47.390	33.220	58,8
Tandlæge	2.012	1.452	58,1
Ingeniørarbejde	28.997	23.424	55,3
Udvikling og analyse af software og applikationer	26.768	24.414	52,3
Revision og regnskabscontroller	6.578	6.354	50,9
Kunderådgivning i den finansielle sektor	7.900	10.427	43,1
Arbejde inden for samfundsøkonomi	1.597	2.873	35,7
Salgsarbejde (agenter)	11.604	21.703	34,8
Fisker	143	284	33,5
Reklame- og marketingsarbejde	3.139	6.881	31,3
Ejendomsmægler og ejendomsadministration	884	2.057	30,1
Journalistisk arbejde	2.620	6.324	29,3
Dyrlæge	512	1.312	28,1
Undervisning og forskning ved universiteter og højere læreranst.	6.839	19.809	25,7
Brandmænd	449	1.356	24,9
Gymnasielærer	3.236	10.882	22,9
Sportsudøver	214	843	20,2
Togfører	366	1.833	16,6
Arbejde inden for psykologi	1.211	6.710	15,3
Chef- og direktionssekretær	2.416	13.519	15,2
Mekanikerarbejde, landbrugs- og industrimaskiner	722	4.224	14,6
Militært arbejde	2.448	14.729	14,3
VVS-arbejde	1.811	11.106	14,0
Politiarbejde	1.233	8.286	13,0
Elektriker	2.107	18.020	10,5
Lastbilchauffør	2.528	21.740	10,4
Religionsarbejde	434	3.814	10,2

Asfaltarbejde	155	1.369	10,2
Socialrådgivning	2.305	20.675	10,0
Fængselsbetjent	242	2.221	9,8
Undervisning ved erhvervsuddannelser	1.040	10.243	9,2
Smed	1.218	12.831	8,7
Almindeligt kontor og sekretærarbejde	8.459	92.516	8,4
Fremstilling af mejeriprodukter	233	2.663	8,0
Murer	715	8.537	7,7
Bibliotekar og andet informationsarbejde	212	2.586	7,6
Mekaniker, motorkøretøjer	1.265	15.877	7,4
Sygeplejerske	4.194	55.951	7,0
Landmand, jordbrug	108	1.480	6,8
Køkkenchef	191	2.794	6,4
Optiker	78	1.176	6,2
Almindeligt kundeservice og informationsarbejde	2.767	44.657	5,8
Jordemoder	108	1.815	5,6
Jord-, kloak- og andet anlægsarbejde	915	16.836	5,2
Tømrer eller snedker	1.279	26.098	4,7
Tandplejer	84	1.800	4,5
Vinduespudsning	20	465	4,1
Juveler-, guld- og sølvmedearbejde	8	190	4,0
Specialpædagogisk arbejde	1.296	31.550	3,9
Grundskolelærer	2.990	73.135	3,9
Ejendomsinspektør	853	21.385	3,8
Sundhedsplejerske	80	2.038	3,8
Maler	332	8.729	3,7
Bager	102	3.130	3,2
Tolk og andet oversættelsesarbejde	40	1.327	2,9
Fysioterapeut	258	8.609	2,9
SOSU-assistent	1.024	40.546	2,5
Lager- og pakhusarbejde	759	31.980	2,3
Salgsarbejde i butik	1.445	64.149	2,2
Ergoterapeut	160	7.216	2,2
Postbud	130	7.148	1,8
Industrielt slagteriarbejde	155	8.536	1,8
Buschauffør	221	12.806	1,7
Pædagog	1.017	64.286	1,6
SOSU-medhjælper	1.047	69.206	1,5
Kok ekskl. køkkenchef	164	11.532	1,4
Lægesekretær	133	9.498	1,4
Glarmester	9	644	1,4
Taxa- og privatchauffør	39	2.814	1,4
Tjener	117	9.163	1,3
Frisør	33	3.653	0,9
Rengøring	463	54.743	0,8
Bartender	7	999	0,7
Kasseassistentarbejde og beslægtet kundeservice	106	17.154	0,6
Medhjælp i køkken	52	14.471	0,4
Dagplejer	32	10.024	0,3
Pædagogmedhjælper	121	38.679	0,3

Kilde: CEPOS-beregninger på Danmarks Statistiks personregistre

APPENDIKS 3

Boks. A1 Sådan har vi gjort

Beregningerne er udført på baggrund af data fra Danmarks Statistiks personregistre.

I Danmarks Statistiks personregistre indgår opgørelser over uddannelsesniveau og jobtyper (væsentligste beskæftigelse i løbet af året). Mht. topskatteydere, er der taget udgangspunkt i indkomstdata fra 2019. Herudfra er det beregnet, hvem der ville betale topskat, når 2012-skatteformen er fuldt indfaset (dvs. 2022-regler). Herefter er det talt op, hvor mange topskatteydere der er på hvert uddannelsesstrin og på hver jobtype.

Populationen er afgrænset til de +18-årige, hvor familien har opholdt sig mindst 90 dage i DK i 2019. Desuden er studerende ikke medtaget.

Denne analyse er en del af "Projekt 3%." Projektet har til formål at identificere reformer, der kan hæve den økonomiske vækst i Danmark til 3 pct. årligt de næste ti år. Projektet er støttet af Kraks Fond og af Novo Nordisk Fonden. NNF21SA0070933.